

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Прев 902/2023
18.04.2024. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Бранка Станића, председника већа, Татјане Миљуш и Татјане Матковић Стефановић, чланова већа, у парници по тужби тужиоца S.C. SUPERLIT ROMANIA S.A. 120118 Buzau, Brailei 15, Румунија, чији је пуномоћник Урош Поповић, адвокат у ..., против туженог FANTASTIC ENERGY TWO ДОО Трговиште, чији је пуномоћник Михаило Павловић, адвокат у ..., ради дуга, вредност предмета спора 150.916,77 евра, одлучујући о ревизији туженог изјављеној против пресуде Привредног апелационог суда 6Пж 5850/21 од 10.11.2022. године, у седници већа одржаној 18.04.2024. године, донео је

ПРЕСУДУ

Ревизија туженог изјављена против пресуде Привредног апелационог суда 6Пж 5850/21 од 10.11.2022. године се **ОДБИЈА**, као неоснована.

Образложење

Привредни суд у Лесковцу је донео пресуду 2П 212/2020 дана 16.03.2021. године, којом је, у I ставу изреке, делимично усвојио тужбени захтев и обавезао туженог да тужиоцу исплати износ од 100.032,29 евра, са законском затезном каматом у висини стопе Европске централне банке увећане за 8% поена почев од 03.07.2015. године па до коначне исплате, док је у II ставу изреке одбио тужбени захтев за 50.884,48 евра, са законском затезном каматом у висини Европске централне банке увећане за 8% поена почев од 03.07.2015. године до исплате, као неоснован и обавезао је туженог да тужиоцу на име трошкова парничног поступка исплати износ од 1.129.178,00 динара, у III ставу изреке.

Привредни апелациони суд је донео пресуду 6Пж 5850/21 дана 10.11.2022. године, којом је делимично одбио жалбу тужиоца и жалбу туженог, као неосноване и потврдио пресуду Привредног суда у Лесковцу П 212/2020 од 16.03.2021. године у I и II ставу изреке, док је укинуо решење о трошковима поступка и у том делу предмет вратио првостепеном суду на поновно суђење.

Тужени је поднео дозвољену и благовремену ревизију, којом добија другостепену пресуду у I ставу изреке због битне повреде одредаба парничног

поступка и због погрешне примене материјалног права. Тужени се позива и на одредбу члана 404. Закона о парничном поступку и истиче потребу за разматрањем правних питања од општег интереса, интереса равноправности грађана, уједначавања судске праксе или новог тумачења права.

Врховни суд је испитао побијану пресуду у правноснажном делу по одредби члана 408. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“ бр. 72/2011 ... 10/23), и закључио да ревизија није основана. Разлози за посебну ревизију нису испитивани, јер је ревизија дозвољена.

Пресуда је донета без битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности. Неосновани су наводи ревизије којом се указује на битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374. став 1. у вези члана 8. Закона о парничном поступку, јер је побијана пресуда донета на основу чињеничног стања које је оценом изведених доказа утврдио првостепени суд, па се не може радити о битној повреди одредаба парничног поступка учињеној пред другостепеним судом, да би то могао бити ревизијски разлог по одредби члана 407. Закона о парничном поступку. Наводима да су судови пропустили да образложе кључне чињенице, ревидент указује на битну повреду одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 12. Закона о парничном поступку, која није законом прописан ревизијски разлог. Осим тога, другостепени суд је сагласно одредби члана 496. став 1. и 2. Закона о парничном поступку образложио пресуду у довољној мери, ценећи битне жалбене наводе и разлоге које је узео у обзир по службеној дужности, па се пресуда може оценити.

Према чињеничном стању утврђеном од стране првостепеног суда на коме је заснована побијана пресуда, тужени је започео израду мале хидроелектране „Дубак“ за које потребе је са фирмом Домград ДОО Лесковац као извођачем радова закључио уговор о грађењу. Фирма Домград се обавезала да набави целокупан грађевински материјал и опрему који су потребни за изградњу грађевинског објекта. Анексом I тог уговора о грађењу, тужени се обавезао да фирми Домград исплати аванс од 27.000.000,00 динара, ради набавке материјала за извођење уговорених радова, и износ од 6.000.000,00 динара. Анексом II уговора о грађењу констатовано је да је извођач радова фирма Домград закључила уговор о набавци цеви и другог материјала дана 04.04.2014. године, са овде тужиоцем, којим уговором је предвиђено авансно плаћање набавке материјала, те овим анексом тужени обавезан да на име набавке наведеног материјала фирми Домград ДОО Лесковац исплати аванс у износу од 389.113,86 евра у динарској противвредности, за куповину материјала од овде тужиоца. Тужени је фирми Домград ДОО Лесковац на име куповине материјала од тужиоца исплатио аванс од 389.113,86 евра, али је Домград ДОО Лесковац тужиоцу уплатио мање за 44.154,86 евра од примљеног аванса. Затим су тужилац и тужени закључили уговор о испоруци материјала - Уговор за набавку материјалних ресурса бр. СРБ 6535/ 15.05.2015. године, за вредност робе од 44.154,86 евра, уз авансно плаћање и тужени је по том уговору у целости исплатио тужиоцу, а тужилац је испоручио целокупну уговорену количину робе туженом 22.06.2015. године. Још је утврђено да је у циљу обезбеђења испоруке материјала по основу уговора кога су тужилац и Домград ДОО Лесковац закључили 04.04.2014. године, тужилац фирми Домград ДОО Лесковац предао банкарску гаранцију на износ од 389.113,86 евра, који износ је предвиђен за набавку материјала од тужиоца. Банкарска гаранција замењена је другом, на износ од 150.916,77 евра коју

гаранцију је Домград ДОО Лесковац уступио туженом и тужени је ту банкарску гаранцију реализовао 03.07.2015. године од Гаранте Банке Румунија. Управо је у уговору о испоруци робе између тужиоца и Домград ДОО Лесковац предвиђено да банкарска гаранција може бити пренета туженом на реализацију уколико се не испуне уговорне обавезе. Утврђено је да тужилац није испоручио робу у вредности аванса који је добио од Домград ДОО Лесковац од 344.959,00 евра, већ је испоручио мање робе за износ од 50.884,48 евра. С обзиром да је Домград ДОО Лесковац уступио туженом права из банкарске гаранције, тужени је овлашћено реализовао гаранцију за 50.884,48 евра, за који износ тужилац фирми Домград ДОО Лесковац није испоручио робу. Међутим, преко тог износа па до износа од 150.916,77 евра, на колико је гласила уступљена банкарска гаранција и колико је тужени наплатио од банке гаранта 03.07.2015. године, није било основа за наплату, јер тужилац није испоручио робе и оправдао аванс који му је уплатио Домград ДОО Лесковац само за износ од 50.884,48 евра и само у том износу је постојало потраживање Домград ДОО Лесковац према тужиоцу које је могло бити уступљено туженом и који је тужени могао намирити реализацијом уступљене банкарске гаранције.

Из тих разлога је правноснажном пресудом тужени обавезан да тужиоцу исплати износ од 100.032,29 евра, са законском затезном каматом почев од 03.07.2015. године па до коначне исплате, јер је тај износ наплатио и задржао без правног основа.

Ревидент оспорава правилност закључака нижестепених судова наводећи да је авансно исплатио цео износ фирми Домград ДОО Лесковац, а за узврат роба од стране тужиоца туженом није испоручена. Тужени понавља да је стекао легитимно право да му се испоручи роба или исплати новац за неиспоручену робу, и да је био овлашћен да активира банкарску гаранцију. За релевантну чињеницу сматра то што је авансно исплатио износ из уговора фирми Домград ДОО Лесковац, а да та фирма није извршила авансну исплату тужиоцу како је то уговором била обавезана. Сматра да је у складу са уговором и садржином банкарске гаранције, овлашћено активирао банкарску гаранцију на уговорени износ. Тужилац је чак предлагао издавање нове банкарске гаранције на износ од 100.032,29 евра, као и да разлику од 50.884,48 евра уплати у корист туженог. Туженог је пословни подухват коштао знатно више од онога што је уговорено. Ово стога што је спорни износ уплатио фирми Домград ДОО Лесковац, који није средства даље пренео тужиоцу иако је на то био обавезан, а обавезан је и да плати тужиоцу још и износ од 100.032,29 евра, чиме би био принуђен да исплати износ од укупно 533.301,01 евра.

Ревизијски суд оцењује неоснованим наводе ревизије. Нижестепени судови су правилно закључили да је тужени са тужиоцем био у уговорном односу из кога је тужилац имао обавезу да му испоручи робу у вредности од 44.154,86 евра, а тужени се обавезао да тужиоцу исплати у том износу купопродајну цену. Из тог уговора су и тужилац и тужени испунили обавезе. Са друге стране, банкарска гаранција коју је Домград ДОО Лесковац пренео туженом, могла је бити реализована само за износ ненамиреног потраживања Домград ДОО Лесковац према тужиоцу, за износ неоправданог аванса испоруком робе од 50.884,48 евра. Толико је тужени основано наплатио по гаранцији. Преко тог износа није било основа ни да тужени наплати реализацијом банкарске гаранције од банке гаранта на терет тужиоца износ од 100.032,29 евра, нити је из уговорног односа између тужиоца и туженог произлазило оволики дуг тужиоца. Из тих разлога тужени је неосновано задржао наведени износ, те

је правилно обавезан побијаном пресудом да тужиоцу тај износ врати са законском затезном каматом почев од стицања 03.07.2015. године до исплате. Ревизијским наводима тужилац није довео у питање правилност ових закључака нижестепених судова, нити је доказао основ по коме би имао право да задржи наведени износ кога је наплатио по банкарској гаранцији коју му је уступио Домград ДОО Лесковац, а на терет тужиоца. Из тих разлога су нижестепене пресуде правилне, а ревизија туженог неоснована.

Стога је одлучено као у изреци по одредбама члана 414. Закона о парничном поступку.

**Председник већа – судија
Бранко Станић, с.р.**

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић